

Kanta- ja Päijät-Hämeen luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun kysely

Evon uusi aika -hankkeen ja Metsähallituksen luontopalveluiden kanssa yhteistyössä toteutettu kysely Kanta- ja Päijät-Hämeen toimijoille. Kysely on analysoitu sisällön analyysia mukaillen.

Suvi Kortesalmi
15.8.2023

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	2
2. Kyselyn taustat.....	3
1.1 Kyselyn aineiston taustatiedot	3
1.2 Verkoston tarpeellisuus	4
1.3 Koollekutsujan rooli ja kokoontumistiheys	5
1.4 Verkoston alaryhmät	7
2. Edistettävät asiat verkostossa.....	8
3. Mahdollisia uusia kävijäkohderyhmiä Kanta- ja Päijät-Hämeen luontokohteisiin?	9
4. Liike- ja yritystoimintaa Kanta- ja Päijät-Hämeen luontokohteille	12
5. Luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun edistäminen Kanta- ja Päijät-Hämeessä?	14
6. Kehittämistarpeita Kanta- ja Päijät-Hämeen alueella luontokohteissa	15
7. Kanta- ja Päijät-Häme kestävän luontomatkailun valtakunnalliseksi kärkikohteeksi	16
7.1 Saavutettavuus	16
7.3 Kohteen palvelutarjonta.....	19
7.4 Monipuolinen ja kattava reitistö.....	20
7.5 Vastuullisten valintojen korostaminen	21
8. Luonnon hyvinvointi- ja terveysvaikutuksien lisääminen uusille kohderyhmille	23
9. Keitä verkostoon pitäisi kuulua?	24
10. Yhteenveto.....	25
Lähteet	26

1. Johdanto

Kestävän luontomatkailun merkitys on kasvanut huomattavasti viime vuosina, kun ympäristötietoisuus ja luontokokemusten arvostus ovat nousseet keskeisiksi tekijöiksi matkailijoiden valinnoissa. Matkailijat hakevat yhä enemmän merkityksellisiä ja vastuullisia matkakokemuksia, jotka tarjoavat mahdollisuuden nauttia luonnosta sitä kunnioittaen. Ajankohtaisina teemoina nyky-yhteiskunnassa korostuvat kestävän kehityksen periaatteet, luonnon tuottamat ekosysteemipalvelut, monipuoliset mahdollisuudet luonnossa liikkumiseen sekä luonnon myönteiset vaikutukset hyvinvointiin ja terveyteen. Kanta- ja Päijät-Hämeen alue tarjoaa runsaasti potentiaalia luontovirkistykselle ja matkailulle, mutta alueella ei toistaiseksi ole ollut kokonaisvaltaista toimijaverkostoa, joka systemaattisesti edistäisi näitä tavoitteita.

Tunnistaen nämä haasteet ja mahdollisuudet, Evon uusi aika -hanke yhteistyössä Metsähallituksen Luontopalveluiden kanssa toteutti kyselyn alueen luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun toimijoille. Kyselyn tavoitteena oli selvittää, olisiko toimijoiden keskuudessa tarvetta ja halukkuutta muodostaa verkosto, joka koordinoisi ja edistäisi kestävää luontomatkailua Kanta- ja Päijät-Hämeen alueella. Kyselyn vastaukset olivat yksiselitteisiä ja vahvistivat verkoston tarpeellisuuden ja merkityksen.

Kyselyssä keskityttiin kartoittamaan niitä keskeisiä kehittämiskohteita ja haasteita, joita alueen luontomatkailun ja virkistyskäytön parissa toimivat tahot ovat havainneet. Lisäksi tarkasteltiin mahdollisia uusia kohderyhmiä, jotka voisivat rikastuttaa alueen matkailutarjontaa ja tuoda uutta elinvoimaa alueelle. Alueen saavutettavuus, palvelutarjonnan laadukkuus ja monipuolisuus olivat myös keskeisessä roolissa, kun pohdittiin konkreettisia toimenpiteitä, joilla Kanta- ja Päijät-Häme voisi nousta valtakunnalliseksi kestävän luontomatkailun edelläkävijäksi. Tämä tutkimus pyrkii syventymään näihin tärkeisiin teemoihin ja tarjoamaan näkemyksiä siitä, miten alueen toimijat voivat yhdessä luoda vahvan ja kestävän pohjan alueen luontomatkailulle ja sen kehittämiseksi.

2. Kyselyn taustat

Kanta- ja Päijät-Hämeen alueet ovat tunnettuja upeasta luonnostaan ja tarjoavat lukuisia mahdollisuuksia virkistyskäyttöön ja luontomatkailuun. Alueiden parempi hyödyntäminen ja kehittäminen on herättänyt kiinnostusta alueen eri sidosryhmien keskuudessa. Tässä kontekstissa toteutettiin Evon uusi aika -hankkeen ja Metsähallituksen luontopalveluiden kanssa yhteistyössä kysely, jonka tavoitteena oli kartoittaa Kanta- ja Päijät-Hämeen luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun nykytilaa sekä mahdollisia tulevia kehityssuuntia. Kysely toteutettiin alkukesästä 2023.

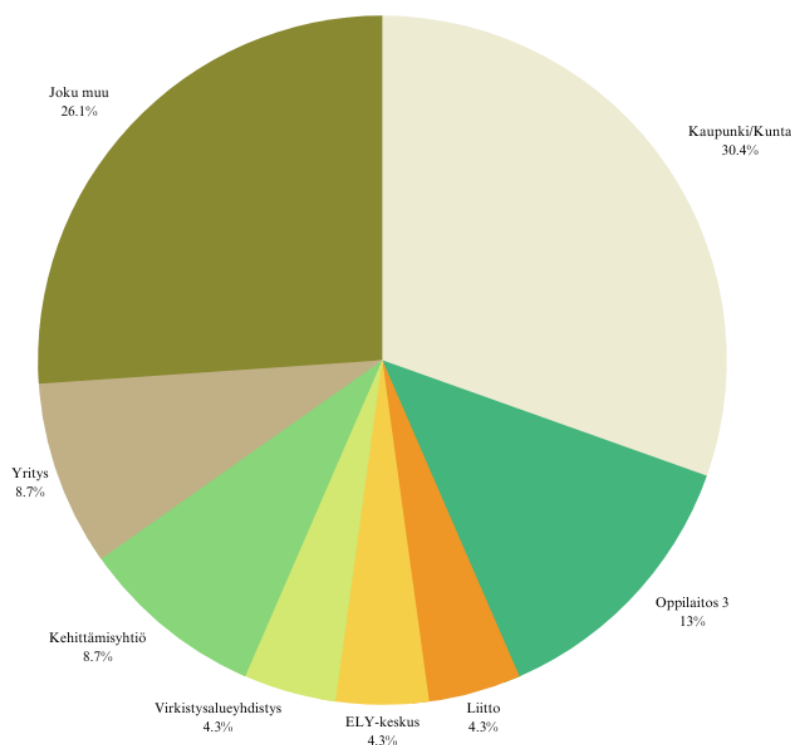
Kyselyn avulla haluttiin saada selkeä kuva siitä, miten alueen luontokohteita tällä hetkellä hyödynnetään virkistyskäytössä ja matkailussa, millaisia palveluita ja aktiviteetteja on tarjolla, ja mitkä asiat mahdollisesti rajoittavat tai edistävät alueen luontomatkailua ja virkistyskäyttöä. Lisäksi kyselyn avulla pyrittiin tunnistamaan alueen luontomatkailun ja virkistyskäytön toimijoiden verkostomahdollisuudet sekä selvittämään, millaisia yhteistyömahdollisuuksia eri organisaatioilla voisi olla alueen kehittämisen kannalta.

Kysely tarjosi arvokasta tietoa eri organisaatioiden näkemyksistä ja ideoista alueen kehittämisen kannalta. Tiedon avulla voidaan suunnitella ja toteuttaa tulevia toimenpiteitä ja kehityshankkeita, jotka edistävät Kanta- ja Päijät-Hämeen alueiden kestävästä luontomatkailusta ja virkistyskäytöstä. Kyselyn tulokset ja havainnot toimivat perustana luoda kestäviä ja houkuttelevia ratkaisuja alueen luontokohteiden tulevaisuuden kehittämiseksi.

1.1 Kyselyn aineiston taustatiedot

Kyselyyn vastasi yhteensä 23 eri luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun toimijaa Kanta- ja Päijät-Hämeestä eri toimialoilta. Määrällisesti eniten vastaajia oli kaupungin/kunnan toimialalta. Yhteensä näitä vastaajia oli seitsemän, joka on noin 30 % kaikista vastaajista. Toiseksi suurin yksittäinen toimiala oli oppilaitokset, joita oli yhteensä kolme. Kyselyn tilastoissa toiseksi suurimmaksi toimialaksi näyttäytyi kuitenkin vaihtoehto ”jokin muu”. Tämän vaihtoehdon valitsi yhteensä 6 vastaajaa, mutta tarkemmin kun katsoo ”jokin muu”-vaihtoehdon valinnoita, joukosta löytyy muun muassa. maakuntaliittoa, hyvinvointialuetta, yhdistystä ja järjestöä. Tarkemmat tiedot kyselyyn vastanneiden toimialoista löytyvät kuviosta 1.

Toimiala

n: 23

KAUPUNKI/KUNTA (7)

Asikkala, Jokioinen, Kärkölä, Loppi, Hattula, Janakkala, Hollola

OPPILAITOS (3)

HAMK, LAB-ammattikorkeakoulu (TKI), Hämeen ammatti-instituutti

LIITTO (1)

Päijät-Hämeen liitto

ELY-KESKUS (1)

Hämeen ELY-keskus

VIRKISTYALUEYHDISTYS (1)

Hämeen Virkistysalueyhdistys

KEHITTÄMISYHTIÖ (2)

Linnan Kehitys, Forssan Yrityskehitys Oy / matkailu

YRITYS (2)

Centerfield Team Finland Oy, Kuikanhuuto tmi

JOKU MUU (6)

Päijänne-Leader ry, Päijät-Hämeen hyvinvointialue, Maakuntaliitto: Hämeen liitto, Hämeen Setlementti ry, Tiirismaan Latu ry, Lahti Region / Salpausselkä GP-alueen retkikohteiden inventointihanke

Kuvio 1. Toimialoittain kyselyyn vastaajat

1.2 Verkoston tarpeellisuus

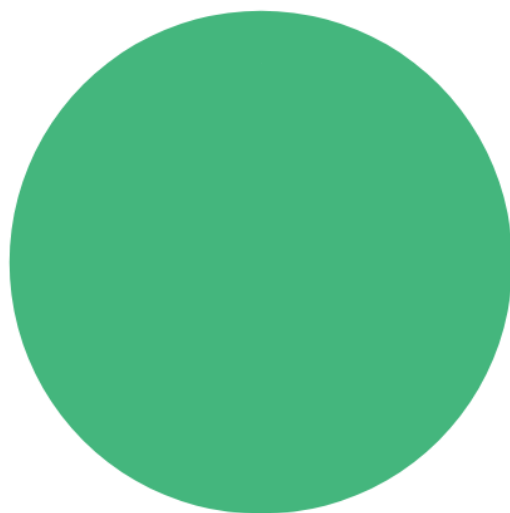
Luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun toimijoiden yhteisen verkoston tarpeellisuus nousi esiin merkittävänä kyselyn tavoitteena. Kaikki kyselyyn vastanneet ovat yksimielisiä siitä, että tällainen verkosto olisi alueella tarpeellinen. Vastaajien perustelut verkoston tarpeellisuudelle olivat moninaiset, mutta useimmin toistuvina teemoina korostuivat yhteistyön merkitys, alueen hyödyntämättömän potentiaalin tunnistaminen ja kehittäminen sekä tiedonvälityksen keskeinen rooli.

Vastaajat korostivat yhteistyön voimaa verkostossa, nähdessään sen mahdollisuutena eri toimijoiden väliselle vuorovaikutukselle ja toiminnalle. Verkosto tarjoaisi alustan, jossa eri organisaatiot voivat yhdistää voimavaroja ja osaamisensa, edistään samalla alueen virkistyskäytön ja luontomatkailun laajempia tavoitteita. Alueen potentiaali tunnistetaan ja verkosto nähdään toimivana foorumina uusien ja monipuolisten palveluiden suunnittelulle ja toteutukselle. Tiedonvälitys koettiin keskeisenä verkoston tavoitteena. Verkoston avulla voitaisiin helpottaa tietojen jakamista eri toimijoiden välillä, varmistaa että kaikki osapuolet pysyvät ajan tasalla alueen tapahtumista ja mahdollisista

kehitysmahdollisuuksista. Tämä tietojenvaihto voisi kattaa esimerkiksi parhaita käytäntöjä, markkinointiviestintää ja ajankohtaista tietoa alueesta.

Lisäksi verkostolla nähtiin olevan potentiaalia markkinoinnin ja edunvalvonnan näkökulmasta. Yhteinen ääni ja toiminta voisivat vahvistaa alueen näkyvyyttä ja vaikuttavuutta matkailualalla sekä tarjota mahdollisuuksia vaikuttaa päätöksentekoon ja resurssien jakamiseen. Käyttäjien äänen kuuleminen ja osallistaminen koettiin olennaiseksi, jotta verkoston toiminta vastaisi parhaiten alueen kävijöiden tarpeisiin ja odotuksiin. Tarkemmin perusteluita verkoston tarpeellisuudesta näkee alla olevasta kuviosta 2.

Verkoston tarpeellisuus?

Kyllä
100%

YHTEISTYÖN TÄRKEYS

Toimijoiden välinen yhteistyö tarpeellista mm. alan kehittymisen kannalta. Yhteiset tavoitteet helpompi hahmottaa ja viedä tehokkaasti eteenpäin. Yhteiset mainokset, reitit, ohjelmapalvelutarjonta ja niiden suunnittelu.

ALUEEN POTENTIAALI

Alueella nähdään suuri hyödyntämätön potentiaali. Luontomatkailun monipuolista toimintaa. Reittien yhdistämistä/uusia reittejä. Verkosto nähdään ratkaisuna alueen potentiaalin esille tuontiin.

TIEDONVÄLITYS

Hyvien käytäntöjen jakaminen ja oppiminen muilta. Kokonaisuudesta ajalla pysyminen. Käyttäjien ääni paremmin kuuluviin. Tiedonvälitys korostuu markkinoinnissa, edunvalvonnassa ja tuotteistuksessa. Vastuullisen luonnossa liikkumisen puolesta. Toimiva tiedonvälitys tukee sujuvaa yhteistyötä

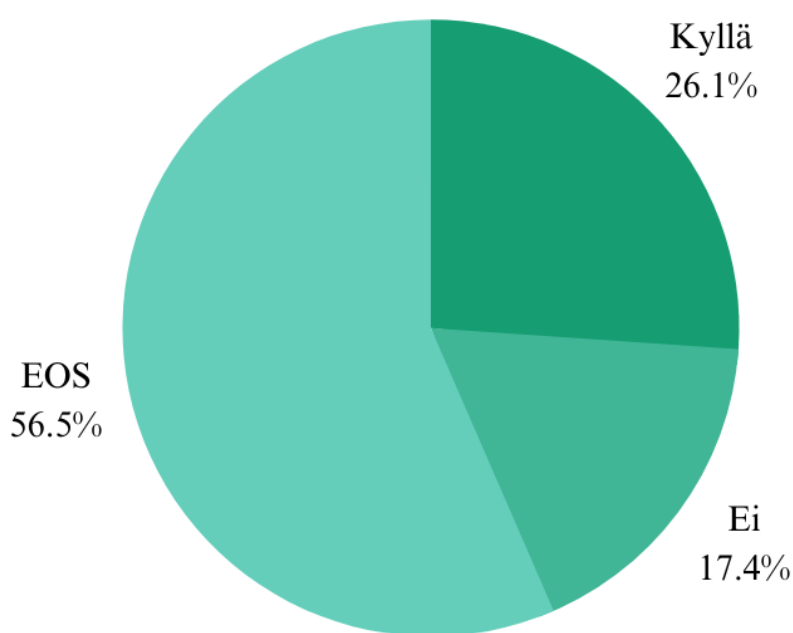
Kuvio 2. Verkoston tarpeellisuus ja perustelut sille

1.3 Koollekutsujan rooli ja kokoontumistiheys

Verkostoa varten ehdotettiin vuosittaista kiertävää koollekutsujan roolia, jossa ensimmäisenä toimisi Metsähallitus. Kyselyssä selvitettiin eri yritysten ja organisaatioiden halukkuutta toimia

koollekutsujan roolissa. Kuusi yritystä tai organisaatiota ilmoitti olevansa valmiita ottamaan vastuun koollekutsujan tehtävästä jossain vaiheessa. Toisaalta neljä yritystä tai organisaatiota ei halunnut osallistua koollekutsujan rooliin. Osuus, joka ei vielä voinut sanoa voivansa toimia koollekutsujana jossain vaiheessa, oli hieman yli puolet vastaajista, eli yhteensä 13 toimijaa. Prosenttimäärinä vastaukset näkyvät kuviosta 3.

Verkoston koollekutsujan rooli tulevaisuudessa?

Kuvio 3. Ympyrädiagrammin koollekutsujan roolista tulevaisuudessa

Kokoontumistiheyden osalta hieman yli 70 % vastaajista eli 16 vastaajaa piti kahta kokoontumiskertaa vuodessa sopivana. Kokoontumiset olisivat syksyllä ja keväällä. Muutamat vastaajat kokivat, että yksi kokoontuminen vuodessa olisi riittävä, kun taas toiset toivoivat jopa neljää kokoontumista vuoden aikana – kaksi syksyllä ja kaksi keväällä. Kuitenkin vastauksissa korostui, että kokoontumisajankohdan tarkka suunnittelu olisi tärkeää. Esimerkiksi toukokuu voisi olla kiireisintä aikaa monille yrityksille, joten toivottiin, että kokoontuminen ei sattuisi juuri kyseiselle kuukaudelle. Tämä huomio kiinnitti huomiota siihen, että kokoontumistiheyden on oltava joustava ja otettava huomioon eri toimijoiden kalenterit ja sesonkivaihtelut. Alla olevasta kuviosta 4 näkee tarkemmin vastaajien määrät prosentteina.

Kuinka usein verkoston tulisi kokoontua?

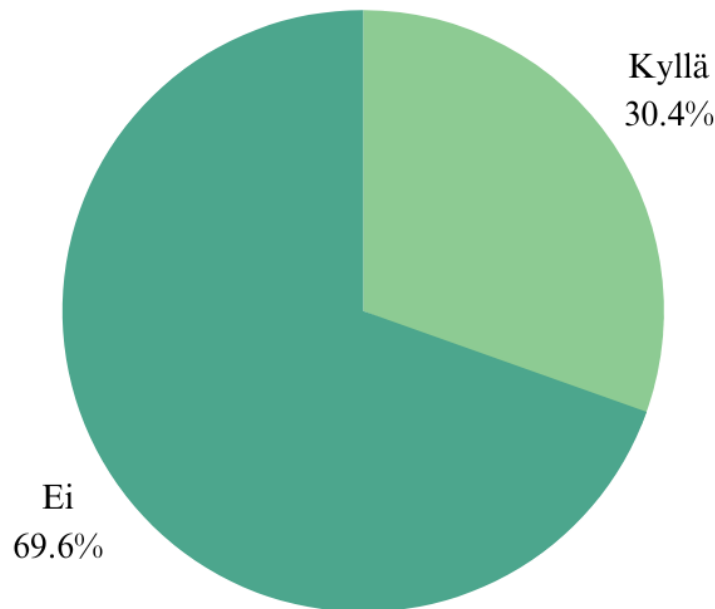
Kuvio 4. Ympyrädiagrammi kokoontumistiheydestä

1.4 Verkoston alaryhmät

Verkoston sisäiset alaryhmät eivät saaneet enemmistön vastaajien kannatusta, sillä noin 70 % vastaajista katsoi alaryhmien olevan tarpeettomia. Näitä mielipiteitä perusteltiin erityisesti tehokkaan tiedonvälityksen näkökulmasta. Pelko siitä, että alaryhmät saattaisivat hankaloittaa tiedonkulkua ja yhteistyötä, oli yksi pääasiallisista syistä alaryhmiä vastaan.

Siitä huolimatta seitsemän vastaajaa ilmaisi avoimuutensa alaryhmien suhteen, mikäli niiden tarpeellisuus koetaan. Alaryhmiä nähtiin mahdollisina tilanteissa, joissa halutaan kiinnittää erityistä huomiota tiettyihin matkailun osa-alueisiin. Esimerkiksi alaryhmiä voitaisiin muodostaa esteettömien palveluiden käyttäjille tai omatoimiselle ympärivuotiselle matkailulle. Lisäksi pohdittiin mahdollisuutta luoda alaryhmä pienyrittäjille, jotta voitaisiin edistää monipuolisempaa yhteistyötä ja vuorovaikutusta pienyrittäjien välillä. Vastaajien määrät näkyvät prosentteina alla olevassa kuviossa 5.

Verkoston alaryhmien tarpeellisuus?

Kuvio 5. Ympyrädiagrammi verkoston alaryhmien tarpeellisuudesta

2. Edistettävät asiat verkostossa

Vastaajille tarjottiin mahdollisuutta valita kolme tärkeintä kohdetta, joita verkoston tulisi edistää. Vaihtoehdot olivat viestintä ja tiedonvälitys, yhteishankkeet, eri teemojen tavoitteellinen yhteinen kehittäminen, rahoituksen hankkiminen, yhteistyön edistäminen oppilaitosten kanssa, luontoon liittyen palveluiden kehittäminen ja "joku muu", johon vastaajat saivat vapaasti kirjoittaa oman vaihtoehdonsa, mikäli heidän valintansa eivät sopineet mihinkään edellä mainituista.

Vastaukset jakautuivat suhteellisen tasaisesti eri vaihtoehtojen kesken, mutta eniten kannatusta keräsi viestintä ja tiedonvälitys, joka sai yhteensä 16 ääntä. Toiseksi eniten ääniä saivat yhteishankkeet ja eri teemojen tavoitteellinen yhteinen kehittäminen, molemmat 14 äänellä. On huomionarvoista, että yksikään vastaajista ei kuitenkaan valinnut yhteistyön edistämistä oppilaitosten kanssa kolmen tärkeimmän edistämiskohteen joukkoon, vaikka vastaajien joukossa oli myös eri alueilla toimivia oppilaitoksia.

Tulosten perusteella voidaan päätellä, että verkoston jäsenet näkevät viestinnän ja tiedonvälityksen erityisen tärkeinä kehittämiskohteina. Yhteishankkeet ja eri teemojen yhteinen tavoitteellinen kehittäminen ovat myös saaneet merkittävää kannatusta, mikä korostaa yhteistyön ja yhdessä suunnittelun tärkeyttä verkostossa. Tarkemmin vastaukset näkyvät taulukossa 1.

Taulukko 1. Edistettävät asiat verkostossa

Mitä osa-alueita verkoston tulisi edistää?

3. Mahdollisia uusia kävijäkohderyhmiä Kanta- ja Päijät-Hämeen luontokohteisiin?

Kävijäkohderyhmien tunnistaminen auttaa kehittämään alueen palveluita ja infrastruktuuria vastaamaan eri käyttäjäryhmien tarpeisiin ja odotuksiin. Hahmottelemalla eri kävijäkohderyhmiä ja mahdollisia uusia kohderyhmiä sekä heidän erityistarpeitaan voidaan jokaiselle ryhmälle suunnitella kohdennettuja palveluita, viestintää ja markkinointia, jotta heidät saadaan houkuteltua alueen luontokohteisiin.

Metsähallitus toteutti vuonna 2018 Evon retkeilyalueella kattavan kävijätutkimuksen, jonka mukaan Evon suurimpia kävijäryhmiä ovat lapsiperheet. Evo on erilaisten kerhojen ja yhdistysten suosima retkikohde ja lähes joka kolmas vierailija alueella onkin liikkeellä yli kuuden hengen seurueen kanssa.

Toinen kasvava kävijäryhmä on ikääntyvät, jolloin alueen esteettömyys tulee entistä tärkeämmäksi. Käyntimääriltään Evolla on eniten kävijöitä kesäkuukausina, erityisesti heinäkuussa, mutta muutamia kävijäitä löytää alueelle myös talvikuukausina. (Kuusisto, 2019.) Tarkastellessa Evolla tehtyä kävijätutkimusta, voidaan saada hahmotusta siitä, minkälaiset kohderyhmät ovat yleisimpiä myös muissa Kanta- ja Päijät-Hämeen luontokohteissa.

Kanta- ja Päijät-Hämeen kävijäkohderyhmiä kartoittaessa vastaajia pyydettiin vapaasti kertomaan, minkälaisia uusia kävijäkohderyhmiä alueille voisi löytää. Vastausten perusteella nousi kuusi eri kävijäkohderyhmää, jotka ovat:

1. Esteettömiä palveluita tarvitsevat
2. Helposti saavutettavaa retkeilyä arvostavat
3. Talviretkeilijät
4. Urheiluaktiviteetteja harrastavat
5. Kansainväliset matkailijat
6. Matkailijat isommista lähikaupungeista

Esteettömyyttä tarvitseviin matkailijoihin huomioidaan erityisesti kaikki ne matkailijat, jotka tarvitsevat esteettömiä reittejä. Huomioitavaa myös reittien lisäksi on parkkipaikkojen, taukopaikkojen, vessojen ja muun infrastruktuurin esteettömyys. Onko parkkipaikoilla mahdollisesta infotauluissa tietoa tarjolla myös pistekirjoituksella vai tarvitseeko informaation saamiseksi avustajan? Väestön ikääntyessä helppojen esteettömien reittien kysyntä vain kasvaa. Myöskin lapsiperheet voivat tarvita esteettömiä reittejä, mikäli heillä on mukana lastenrattaat. Löytyykö alueelta esimerkiksi yrittäjiä, jotka tarjoavat esteettömiä palveluita?

Helposti saavutettavaa retkeilyä arvostavat matkailijat suosivat valmiita paketteja, selkeitä reittejä ja helppoja yhden yön retkikohteita. Näihin lukeutuu myös kokemattomat retkeilijät, jotka eivät uskalla lähteä muuta kuin selkeästi merkityille poluille mieluiten palveluiden ääreen. Valmiita retkipaketteja voisi hyödyntää myös koululaisryhmät sekä erilaiset työporukat työhyvinvointipäivissä. Julkisen liikenteen saatavuus liittyy myös vahvasti kohteiden saavutettavuuteen. Mikäli kohde on julkisilla saavutettavissa, avaa se mahdollisuuksia kohderyhmille, joilla ei ole autoa käytössään.

Talviretkeilijät ovat täysin oma kohderyhmänsä. Talviretkeilylle tunnustetaan potentiaali, mutta siinä nähdään paljon kehitettävää. Talviretkeilyyn panostaminen lisäisi alueen vastuullista kehittymistä ja lisäämällä ympärivuotista käyttöä. Talviretkeilyn näkökulmasta tarvittaisiin merkittyjä reittejä, kuten lumikenkäilyyn tai liukulumikenkäilyyn. Voisiko nykyisiä maastopyöräreittejä hyödyntää myös talvella? Tupien käyttöä voisi myös monipuolistaa talvikäyttöön ja jakaa käyttäjille tietoa esimerkiksi polttopuutilanteesta tuvilla tai auratuista teistä ja parkkipaikoista.

Kanta- ja Päijät-Hämeen alue tarjoaa monipuoliset puitteet eri lajien harrastamiselle, joten urheiluaktiviteetteja harrastavat toimivat yhtenä kävijäkohderyhmänä. Maastopyöräily, melonta, kiipeily ja pitkämatkan juoksu erityisesti Ilves-reitille. Urheilulajeilta kaivataan selkeää paketointia ja löydettävyyttä sekä verkosta, että itse kohteessa. Selkeiden monipuolisten reittien korostamista ei tässäkään kohderyhmässä voi unohtaa. Kaikki eivät välttämättä tarvitse palvelua alusta loppuun opastuksen kanssa, vaan osaa aktiivisten urheilulajien harrastajista kaipaa vain välinevuokrausta ja tietoa selkeistä ja monipuolisista reiteistä.

Kansainväliset matkailijat nähtiin yhtenä potentiaalisena kävijäkohderyhmänä Kanta- ja Päijät-Hämeeseen. Erityisesti matkailijat keski-Euroopasta. Kansainvälisiä matkailijoita varten korostuu kuitenkin viestinnän monikielisyys ja alueen saavutettavuus, joko julkista liikennettä käyttäen tai palvelutarjonnalla, joka kattaa myös kuljetukset kohteeseen ja takaisin. Kansainvälisistä matkailijoista potentiaalisina asiakkaina nähdään erityisesti lapsiperheet, jolloin valmiiksi räätälöidyt ja paketoituneet palvelut ovat avainasemassa. Valmiiksi paketoitujen palveluiden ympärille on helppo lähteä rakentamaan kansainvälisille matkailijoille kokonaisii palvelutuotteita majoituksineen, ruokailuineen ja aktiviteetteineen.

Viimeisenä kävijäkohderyhmänä nostettiin esille suuremmista lähikaupungeista saapuvat matkailijat. Esimerkiksi matkailijat Tampereelta, Turusta ja PK-seudulta. Näiltä alueilta ei mistään ole älyttämän pitkiä matkoja Hämeeseen ja yhä useammin lähimatkailua lähdetään laajentamaan hieman lisää uusille alueille, etsiessä kohteita ajomatkan päästä. Erityisesti tiedon saatavuus ja markkinointi alueesta korostuu kun, suuremmista kaupungeista lähdetään etsimään tietoa lähialueen uusista kohteista.

Kuvio 6. Kohderyhmien hahmottelua post-it -lapuilla kyselyn vastauksien perusteella

4. Liike- ja yritystoimintaa Kanta- ja Päijät-Hämeen luontokohteille

Kanta- ja Päijät-Hämeen luontokohteilla avautuu mahdollisuus monipuolistaa ja kehittää yritystoimintaa sekä palveluita, jotta ne vastaavat paremmin alueen kävijöiden tarpeisiin ja edistävät alueen houkuttelevuutta. Kyselyn avulla selvitettiin, millaista liike- ja yritystoimintaa sekä kehittämistä Kanta- ja Päijät-Hämeen luontokohteissa toivotaan. Vastauksista nousi esiin viisi keskeistä kategoriaa: ohjelmalvelut, välinevuokraus, majoituspalvelut, ruokapalvelut sekä saavutettavuutta ja selkeitä reittejä parantavat toimenpiteet.

Ohjelmalveluiden tarjoaminen on olennainen osa elämyksellistä matkailua alueen luontokohteissa. Monipuoliset ja mielenkiintoiset ohjelmalvelut, kuten opastetut luontokierrokset, aktiviteettien ohjaus ja retkipaketit majoituksineen eri kävijäryhmille, voivat lisätä kävijöiden kiinnostusta aluetta kohtaan ja tarjota unohtumattomia kokemuksia. Välinevuokraus puolestaan on avainasemassa alueen luonnon kokemisen mahdollistamisessa. Laadukkaiden vuokravälineiden, kuten kajakkien, maastopyörien ja lumikenkien tarjoaminen mahdollistaa eri vuodenaikojen ja reittien tutkimisen.

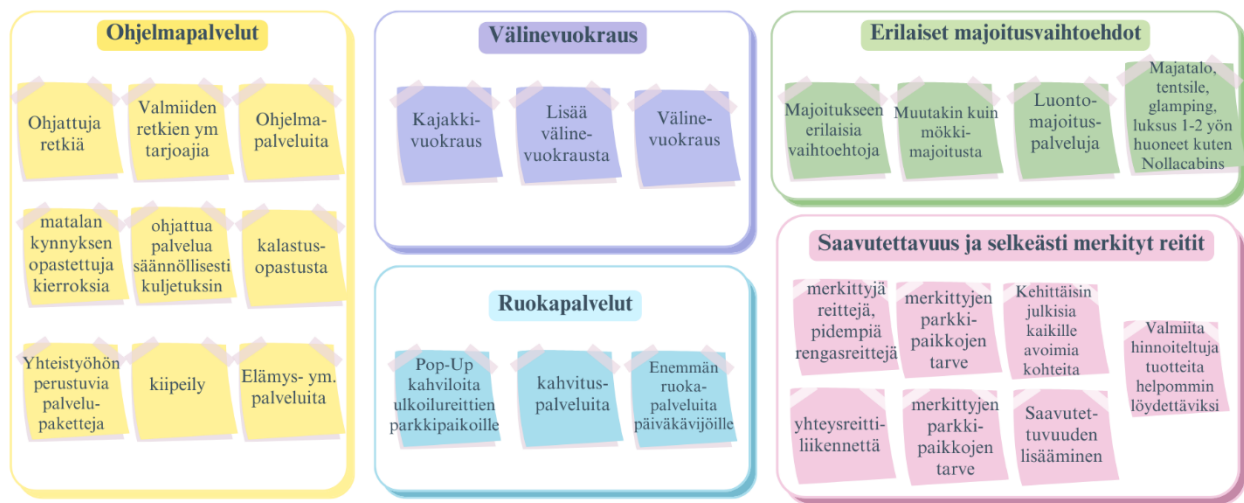
Välineiden käyttöön voi perehtyä ohjatuilla retkillä tai omatoimisesti, jolloin ne tarjoavat eri kävijäryhmille palvelua.

Monipuoliset ja viihtyisät majoituspalvelut ovat olennainen osa matkailijoiden kokemusta. Uudenlaiset majoitusvaihtoehdot, kuten zerocabin- tai glamping-tyyliset majoitukset, voivat tuoda vaihtelua perinteisiin vaihtoehtoihin. Tällainen monipuolisuus antaisi kävijöille mahdollisuuden valita itselleen sopivan majoitusvaihtoehdon ja viettää yönsä luonnon keskellä. Majoituspalvelut voisivat tarjota myös muita palveluita, kuten opastusta ja välinevuokrausta, jolloin vierailusta muodostuisi kokonaisvaltainen elämys. Yhteistyö alueen muiden yrittäjien kanssa voi myös rikastuttaa tarjontaa.

Ruokapalveluiden monipuolisuus antaa matkailijoille mahdollisuuden nauttia alueen kauneudesta täysillä. Ravintolat, kahvilat ja piknik-alueet tarjoavat erilaisia vaihtoehtoja ateriointiin luonnon äärellä. Paikallisten raaka-aineiden käyttö ja perinteisten makujen esille tuominen ovat tärkeitä. Erilaiset ruokavaliot tulisi ottaa huomioon ja tarjota terveellisiä vaihtoehtoja. Pop-up kahvilat, erityisesti sesonkiaikana, voisivat tarjota ruokailumahdollisuuksia niin päiväretkeilijöille kuin yön yli retkeilijöillekin. Pop-up kahviloiden sijoitteluissa erityisesti parkkipaikkojen ja muiden taukopaikkojen läheiset paikat olisivat varmasti tuottoisimmat.

Alueen saavutettavuus ei suoraan tarkoita yhden tai muutaman yrityksen liiketoimintaa, mutta se vaikuttaa kokonaisvaltaisesti matkailuelämykseen. Esteettömät polut, merkinnät ja kartat auttavat kävijöitä liikkumaan vaivattomasti ja turvallisesti luontokohteissa. Parannettu saavutettavuus, kuten esteettömät reitit ja selkeät parkkipaikat, tekevät alueesta houkuttelevan erilaisille matkailijoille, mukaan lukien perheet, ikääntyneet ja liikuntarajoitteiset.

Minkälaista yritystoimintaa kaivataan Kanta- ja Päijät-Hämeen luontokohteisiin?

Kuvio 7. Yritystoiminnan jaottelua post-it -lapuilla vastausten pohjalta

5. Luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun edistäminen Kanta- ja Päijät-Hämeessä?

Alueella toteutetaan laajamittaista ja monipuolista kehitystyötä luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun edistämiseksi. Organisaatiot ovat sitoutuneet kehittämään alueen luontokohteita ja niiden palveluita eri tavoin Vastausten pohjalta toimenpiteet on kategorioitu viiteen eri ryhmään. Kategoriat ovat hankkeet ja kehittämistoimenpiteet, reittien ja palveluiden kehittäminen, viestintä ja tiedonvälitys, koulutus ja osaamisen kehittäminen, yhteistyö ja verkostoituminen sekä viimeisenä rahoitus.

Useilla organisaatioissa on käynnissä luontomatkailuhankkeita, kuten Evon uusi aika-luontomatkailuhanke, Arboretumien kehittäminen Kanta-Hämeessä-hanke tai muut luontomatkailuun liittyvät hankkeet, joissa teemoina on esimerkiksi pyörämatkailu tai luontokohteiden kulttuuriperinnön vahvistaminen. Näiden hankkeiden tavoitteena on parantaa luontokohteiden palveluita ja tarjontaa.

Monet alueen kunnat ja organisaatiot panostavat reittien kehittämiseen ja suunnitteluun sekä olemassa olevien reittien kunnosta huolehtimiseen. Tämä sisältää reittien opastamisen, merkitsemisen sekä retkikohteiden, kuten tulipaikkojen ja näköalapaikkojen rakentamisen. Organisaatiot pyrkivät jatkuvasti lisäämään luontokohteiden näkyvyyttä ja houkuttelevuutta eri

kävijäryhmille panostamalla viestintään ja tiedonvälitykseen. Tehokas viestintä ja markkinointi auttavat tekemään luontokohteista helposti löydettäviä ja houkuttelevia.

LAB-ammattikorkeakoulu ja Kanta-Hämeessä toimivat oppilaitokset kuten HAMK ja Hami ovat mukana luontomatkailuhankkeissa ja kouluttavat opiskelijoita liiketoimintaan ja vastuulliseen luontomatkailuosaamiseen.

Yhteistyötä organisaatiot tekevät tiiviisti toisten sidosryhmien kanssa. Lisäksi painotetaan yhteistyötä yritysten kanssa ja viestitään alueen luontokohteiden liiketoimintapotentiaalista. Vastaajista löytyi myös rahoituspuolta edustavia organisaatioita, joista esimerkkinä Hämeen liitto, joka osallistuu pitkän tähtäimen suunnitelmien ja rahoitushankkeiden kehittämiseen, ja näillä edistetään alueen luontomatkailua.

6. Kehittämistarpeita Kanta- ja Päijät-Hämeen alueella luontokohteissa

Vastaajia pyydettiin valitsemaan vaihtoehtoista kolme heidän mielestään tärkeintä luontokohteisiin liittyvää kehittämistarvetta. Kaikki vaihtoehdot saivat ääniä, mutta eniten ääniä sai yrittäjien tuottamat palvelut, reitistöt ja kulkuyhteyden muuta kuin yksityisautoilla. Vastauksissa korostuu, että alueella ei ole vain yhtä tai kahta kehittämiskohdetta, vaan useampi vaihtoehto sai kannatusta.

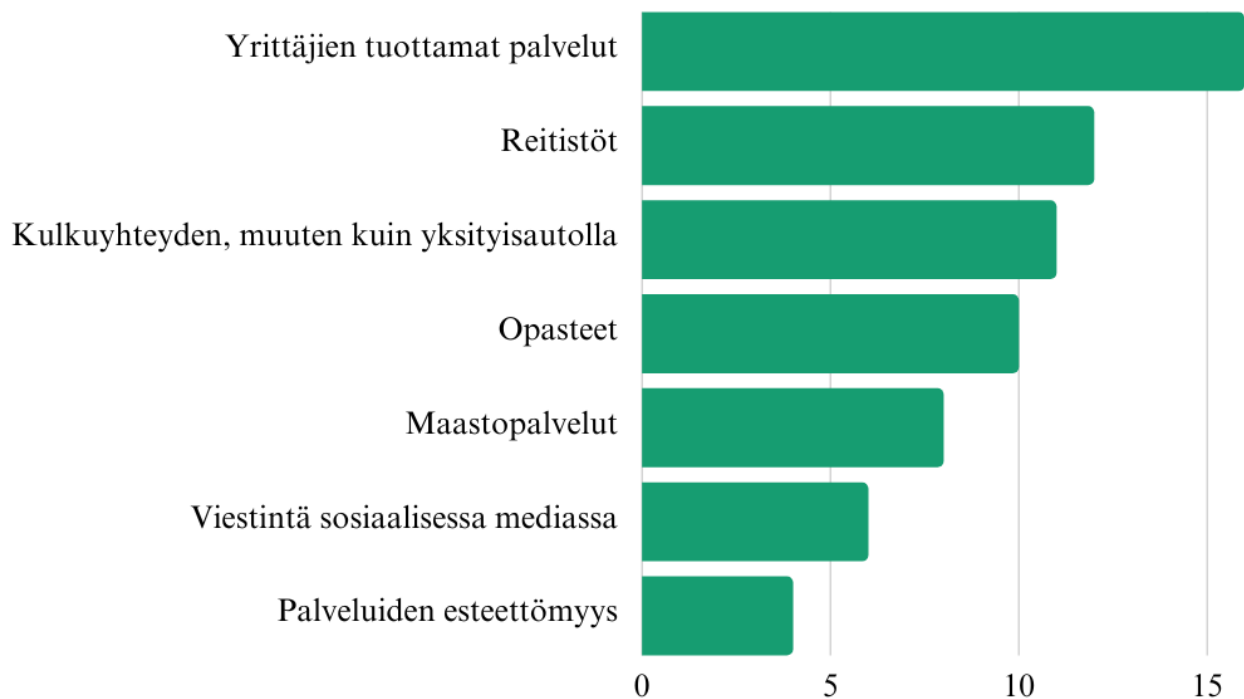
Yrittäjien tuottamat palvelut keräsivät kuitenkin eniten ääniä, jopa 16 vastaajaa oli sitä mieltä, että yrittäjien tuottamat palvelut tarvitsevat kehittämistä. Erityisesti näistä nostetaan ohjelma- majoitus, ja ruokapalvelut, sekä välinevuokraus mainitaan merkittävinä tekijöinä. Näiden avulla voidaan tarjota matkailijoille houkuttelevia ja elämyksellisiä kokonaisuuksia. Toiseksi eniten ääniä keräsi reitistöt. Reitistöjen kehittämisen tarve korostuu niiden monipuolisuudessa, eri käyttäjäryhmiä palvelevina ja selkeästi suunnitelluissa reittiyhteyksissä. Erityisesti rengasreittejä ja talvireittejä kaivataan. Kolmanneksi eniten ääniä sai kulkuyhteyden, muuten kuin yksityisautolla. Monet vastaukset painottavat julkisen liikenteen, kimppakyytipalveluiden taukupaikkojen ja latauspisteiden tarvetta. Saavutettavuuden parantaminen myös niille, joilla ei ole omaa autoa, on olennainen osa alueen luontomatkailun kehittämistä.

Vaikka kaikki mainitut kehittämistarpeet ovat tärkeitä, nämä kolme nousivat esiin useammin ja näyttävät olevan erityisen keskeisiä alueen luontokohteiden kehittämisessä ja matkailun edistämässä. Huomioitava on myös, että palveluiden esteettömyys ja viestintä sosiaalisen median

kanavissa ovat myös tärkeitä tekijöitä, joita ei kannata unohtaa kehitystyössä. Tarkemmin vastaukset näkyvät taulukossa 2.

Taulukko 2. Tunnistettuja kehittämistarpeita

Tunnistettuja kehittämistarpeita Kanta- ja Päijät-Hämeen luontokohteisiin liittyen

7. Kanta- ja Päijät-Häme kestävän luontomatkailun valtakunnalliseksi kärkikohteeksi

7.1 Saavutettavuus

Kanta- ja Päijät-Häme voisi nousta kestävän luontomatkailun valtakunnalliseksi kärkikohteeksi monin eri tavoin. Yksi keskeisimmistä toimenpiteistä olisi saavutettavuuden parantaminen alueen luontokohteisiin. Tämä tarkoittaa konkreettisia toimia julkisen liikenteen ja muiden vaihtoehtoisten kulkuyhteyksien kehittämiseksi, jotta matkailijoille ja retkeilijöille olisi helppo ja houkutteleva tapa päästä alueen luontokohteisiin. Tällaisia toimenpiteitä voisivat olla esimerkiksi kimpapakyytipalveluiden tarjoaminen, latauspisteiden lisääminen sähköautoille. Saavutettavuuden parantaminen ei ainoastaan tukisi niitä, jotka eivät omista omaa autoa, vaan se myös vähentäisi

ympäristövaikutuksia ja ruuhkautumista alueen suosituimpiin luontokohteisiin. Laadukkaat julkiset liikenneyhteydet ja vaihtoehtoiset kulkutavat tekisivät alueen houkuttelevaksi myös niille, jotka haluavat nauttia luonnosta ilman omalla autolla liikkumisen vaivaa. Tarkempaa hahmotelaa vastauksia, jotka liittyivät saavutettavuuteen, on eroteltu kuvioon 8.

Kuvio 8 Saavutettavuus ja siihen liittyvät vastaukset

7.2 Viestintä ja markkinointi

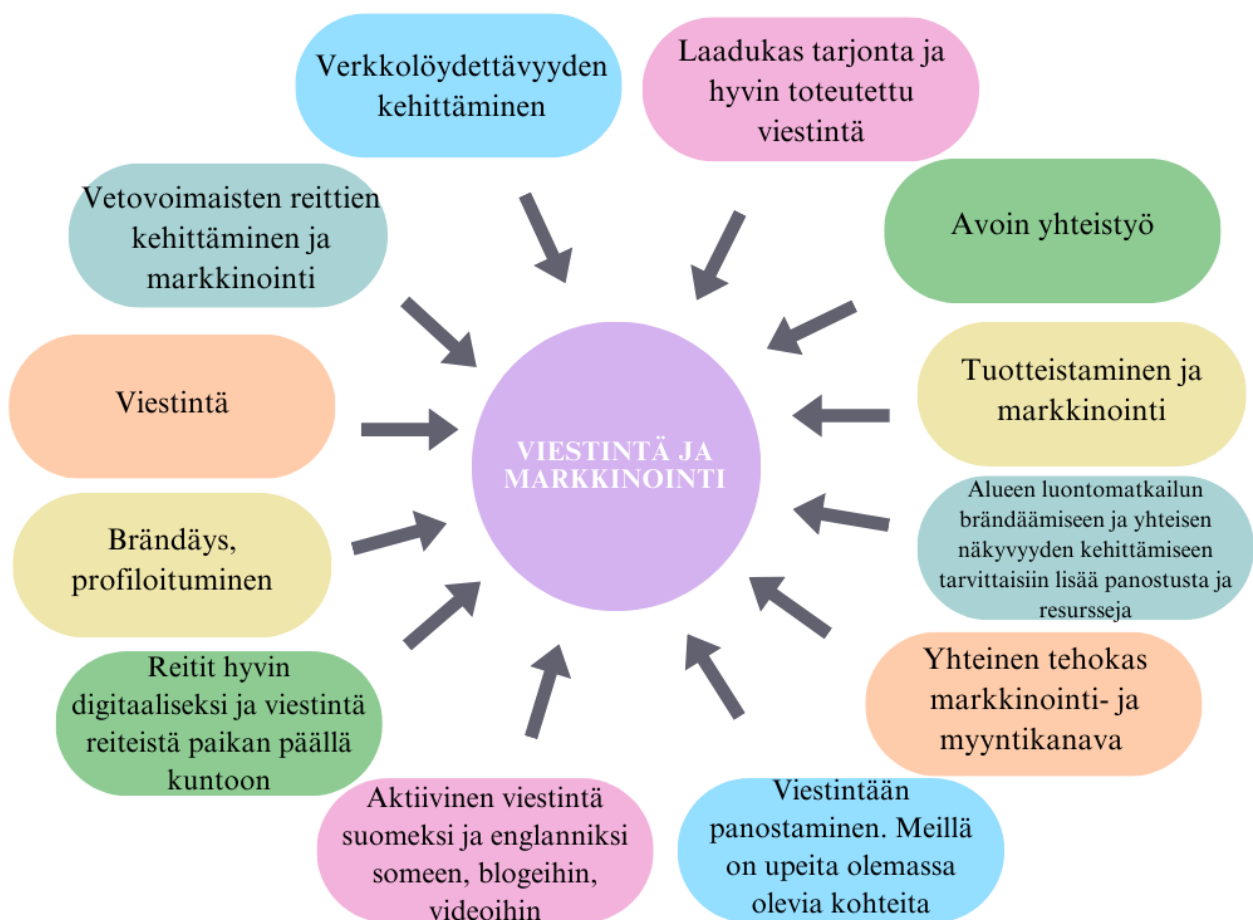
Saavutettavuuden lisäksi on ensisijaisen tärkeää panostaa kattavaan viestintään ja tehokkaaseen markkinointiin, jotta alueen ainutlaatuiset mahdollisuudet tulisivat laajemman yleisön tietoisuuteen. Selkeä ja monikielinen tiedotus eri kanavissa, erityisesti sosiaalisessa mediassa, olisi avainasemassa alueen luontokohteiden ja niiden monipuolisen tarjonnan esilletuomisessa.

Verkkolöydettävyyden parantaminen on keskeinen osa viestinnän ja markkinoinnin strategiaa. Alueen luontokohteiden, reittien ja palveluiden tulisi olla helposti löydettävissä ja saatavilla verkossa. Hyvin suunniteltu ja informatiivinen verkkosivusto voisi tarjota kävijöille olennaista tietoa, kuten

reittikuvauksia, interaktiivisia karttoja ja aukioloaikoja. Tämän lisäksi, sosiaalisen median kanavat voisivat toimia voimakkaana inspiraation lähteenä ja houkuttimena matkailijoille.

Vahvemman viestinnän ja markkinoinnin saavuttamiseksi, olisi suotavaa keskittyä erityisesti reittien markkinointiin ja brändäykseen. Alueen monipuoliset reitistöt voitaisiin tuoda vahvasti esiin markkinoinnissa, korostaen eri käyttäjäryhmille sopivia vaihtoehtoja. Kunkin reitin ainutlaatuinen luonne, maisemat ja tarjoamat aktiviteetit voisivat olla houkuttelevasti esillä, jotta matkailijat saavat houkuttelevan ja monipuolisen käsityksen alueen tarjonnasta.

Lisäksi tuotteistaminen on olennainen osa viestintä- ja markkinointistrategiaa. Alueen luontokohteista ja palveluista voitaisiin rakentaa houkuttelevia matkailutuotteita erilaisille kohderyhmille. Esimerkiksi teemalliset paketit, kuten luontoretket, ekologiset majoitusvaihtoehdot ja aktiiviset seikkailut, voisivat houkutella erilaisia matkailijoita ja tarjota heille kokonaisvaltaisia elämyksiä, jotka jäävät mieleen. Tarkemmin vastaukset liittyen viestintään ja markkinointiin on eroteltu kuvioon 9.

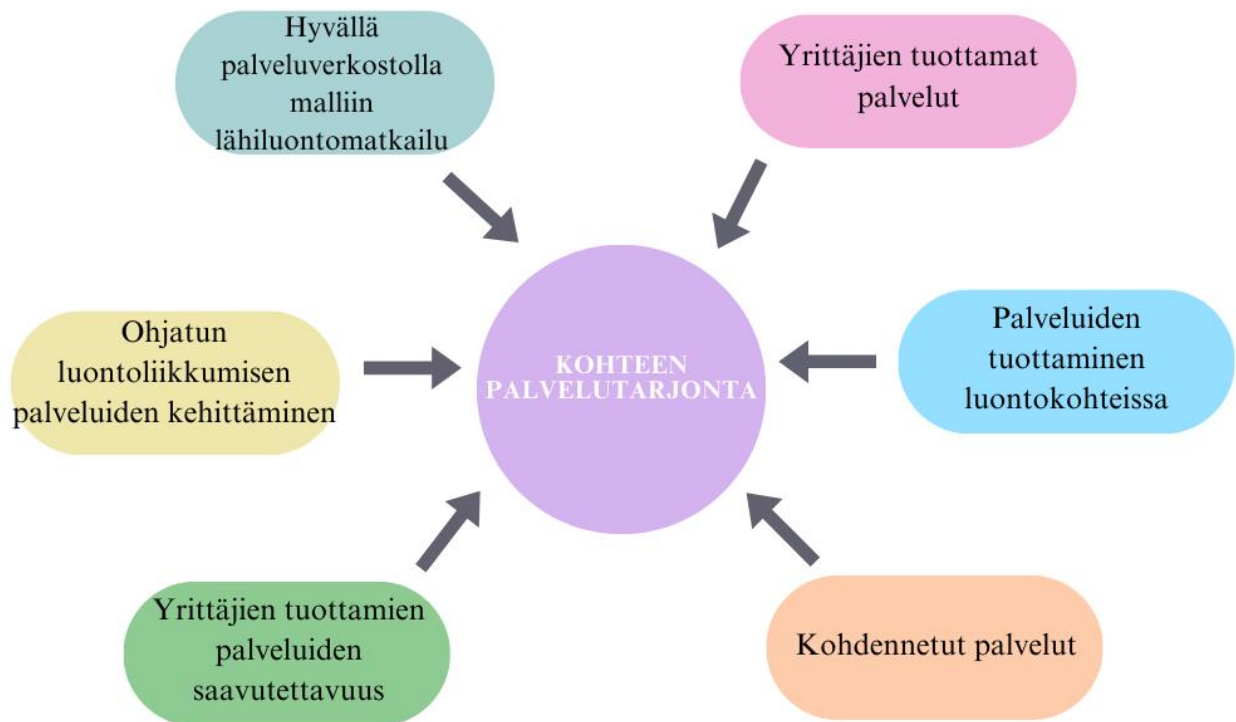
Kuvio 9. Viestintä ja markkinointi ja niihin liittyvät vastaukset

7.3 Kohteen palvelutarjonta

Kanta- ja Päijät-Hämeen alueella tarjottavat palvelut luontokohteissa ovat avainasemassa alueen houkuttelevuuden ja matkailijoiden tyytyväisyyden kannalta. Kohdennetut palvelut, jotka on suunniteltu vastaamaan erilaisten kävijäryhmien tarpeisiin, ovat yksi keskeinen keino varmistaa positiivinen matkailukokemus. Alue on tunnistettu potentiaalisesti luontomatkailun kohteeksi, ja palveluiden monipuolinen tarjoaminen luo vahvan pohjan alueen kehittämiseksi matkailukohteena.

Yrittäjien tuottamat palvelut ovat tärkeä osa alueen palveluverkoston. Majoituspalvelut, ohjelmapalvelut ja välinevuokraus ovat vain muutamia esimerkkejä siitä, mitä yrittäjät voivat tarjota alueen luontokohteissa. Tämä monipuolisuus mahdollistaa erilaisten matkailijoiden tarpeiden täyttämisen ja luo mahdollisuuden räätälöityihin matkapaketteihin.

Vahva palveluverkosto on olennainen osa alueen luontomatkailua. Yhteistyö yrittäjien, organisaatioiden ja viranomaisten välillä edistää palveluiden saatavuutta ja laadukkuutta. Kohdennettu markkinointi ja viestintä auttavat tiedottamaan matkailijoille alueen tarjonnasta ja aktiviteeteista, luoden kiinnostusta ja houkutellen kävijöitä tutustumaan alueeseen. Kattavammin kohteen palvelutarjontaan liittyvät vastaukset on eritelty kuviossa 10.

Kuvio 10. Kohteen palvelutarjonta ja siihen liittyvät vastaukset

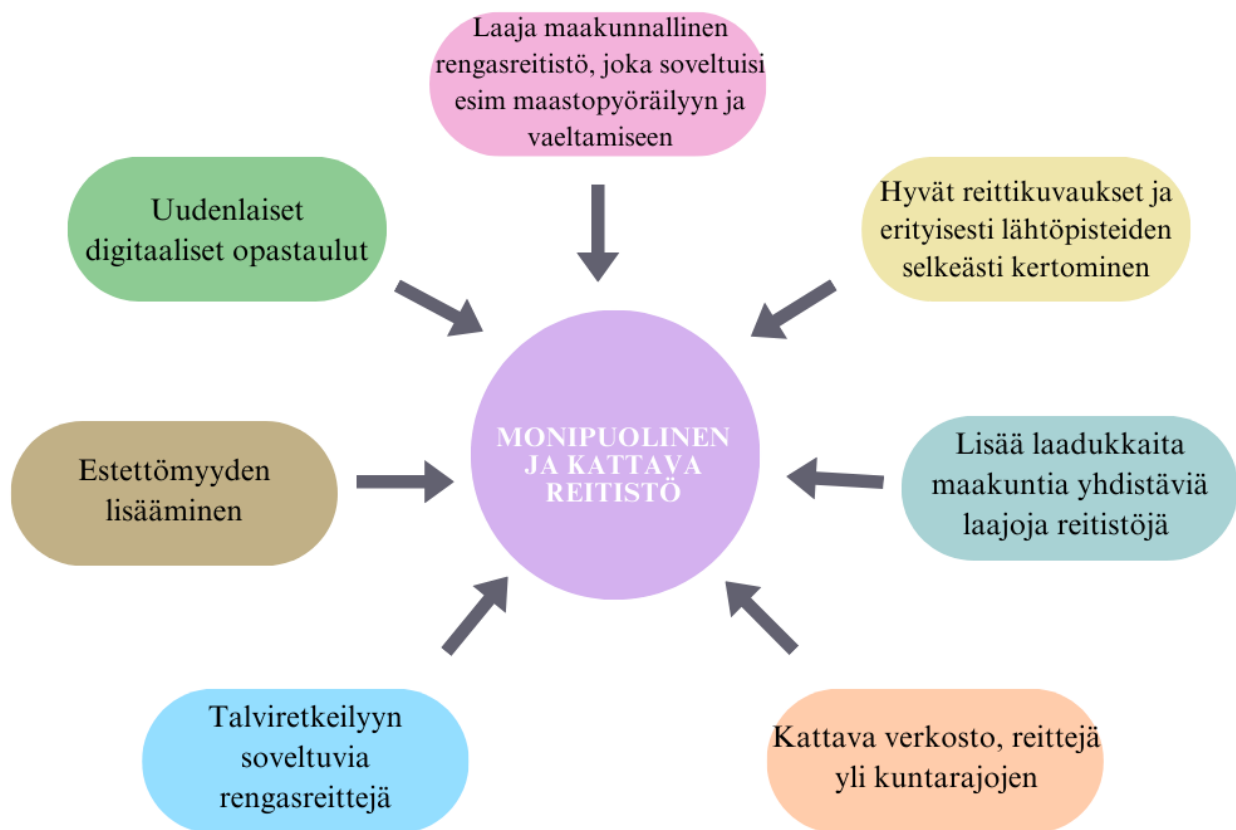
7.4 Monipuolinen ja kattava reitistö

Kanta- ja Päijät-Hämeellä on ainutlaatuinen mahdollisuus nousta kestävän luontomatkailun valtakunnalliseksi kärkikohteeksi vahvan ja monipuolisen reitistöverkoston avulla. Laaja-alainen panostus reittien suunnitteluun, ylläpitoon ja markkinointiin luo perustan alueen houkuttelevuudelle matkailijoiden silmissä. Alueella on potentiaalia kehittää reittejä eri kohderyhmille alueen moninaisuuden vuoksi. Lisäämällä rengasreittejä mahdollisesti jopa yli kuntarajojen, saataisiin reitteihin monipuolisuutta ja matkailijallekin helposti lähestyttäviä reittejä, kun ei tarvitse miettiä siirtymisiä tai kävellä samaa reittiä takaisin. Talvireittejä erilaisin välinein, sekä maastopyöräreittejä. Mahdollisuuksien mukaan rengasreittejä myös melojille. Reittien varrelle voisi kokeilla digitaalisia opastetauluja, jotka tarjoaisivat lisätietoa luontokohteista, historiasta ja ekosysteemistä.

Monipuoliset reitit sellaisenaan eivät riitä vaan reittejä suunnitellessa ja markkinoidessa tulee huomioida, että reittikuvaukset ovat selkeät ja asianmukaiset sekä lähtöpisteet on merkitty selkeästi.

Tarkat ja ymmärrettävät reittikuvaukset auttavat matkailijoita valitsemaan itselleen sopivimman reitin ja antavat heille realistisen kuvan reitin vaatimustasosta. Selkeät lähtöpisteet ja parkkipaikat helpottavat matkailijoiden saapumista reitin alkupisteeseen ja varmistavat reitin sujuvan aloituksen.

Reitistöjen jatkuvaa kehittämistä tulisi kiinnittää huomioita. Palautteen kerääminen kävijöiltä ja säännölliset päivitykset reittien kunnossapitoon ja palveluihin auttavat säilyttämään korkean laadun. Uusien reittien suunnittelu ja olemassa olevien reittien parantaminen pitävät alueen tarjonnan mielenkiintoisena ja houkuttelevana. Vastaukset, jotka liittyvät reitistöihin on koottu yhteen kuvioon 11.

Kuvio 11. Monipuolisen ja kattavan reitistön vastaukset

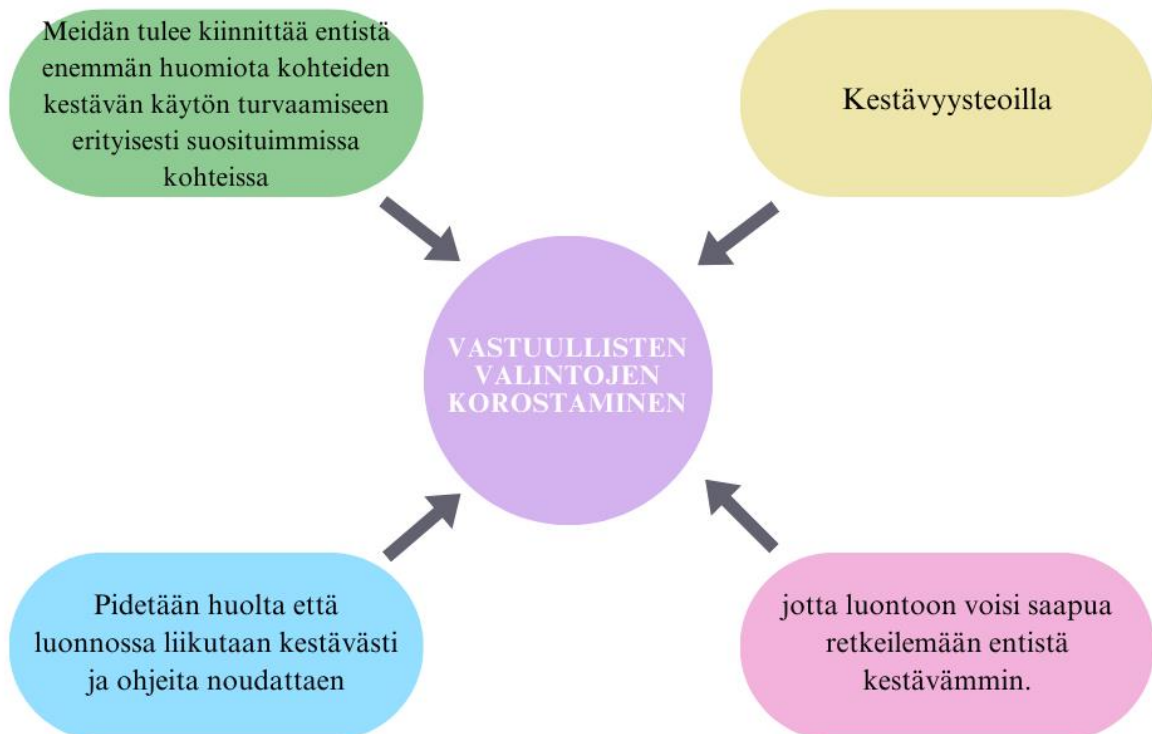
7.5 Vastuullisten valintojen korostaminen

Vastauksissa korostuu vahvasti tarve kiinnittää erityistä huomiota kohteiden kestäväan käyttöön luontokohteissa. Erityisesti suosituimpien luontokohteiden kestävä käyttö nousee esiin merkittävänä haasteena. Tämän kestäväan käytön turvaaminen edellyttää aktiivisia toimenpiteitä ja

suunnitelmallisuutta. Huomion kiinnittäminen alueen luontoarvojen säilyttämiseen ja suojelemiseen on tärkeää matkailun kestävän kehityksen kannalta

Luontokohteiden kestävää käyttöä voidaan edesauttaa opastamalla matkailijoita tekemään kestävämpiä valintoja ja omaksumaan vastuullinen retkietiketti. Tällainen opastus voi sisältää ohjeita siitä, miten vältetään herkkien alueiden kuluminen ja häiriöt sekä miten jätteet käsitellään asianmukaisesti. Opastettujen retkien ja aktiviteettien avulla, voi auttaa varmistamaan, että matkailijat liikkuvat luontokohteissa kestävällä tavalla ja kunnioittavat herkkää ympäristöä.

Alueella toimivia yrittäjiä kannustetaan myös toimimaan vastuullisesti omassa liiketoiminnassaan ja ottamaan huomioon kestävän käytön periaatteet. Yrittäjillä on merkittävä rooli kestävän matkailun edistäjinä, ja heidän toiminnallaan voi olla suuri vaikutus alueen ympäristön säilyttämiseen ja kestäväan kehitykseen. Yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa voidaan luoda käytänteitä, jotka tukevat alueen kestävää matkailua ja varmistavat sen säilymisen tuleville sukupolville. Kaikki vastaukset, joissa korostui vastuullisten valintojen tekeminen on koottu yhteen kuvioon 12.

Kuvio 12. Vastuullisia valintoja korostavat vastaukset

8. Luonnon hyvinvointi- ja terveysvaikutuksien lisääminen uusille kohderyhmille

Monet toimenpiteet, jotka tähtäävät Kanta- ja Päijät-Hämeen nousuun kestävän luontomatkailun valtakunnalliseksi kärkeksi, ovat suunniteltuja lisäämään myös luonnon tarjoamaa hyvinvointia ja terveyshyötyjä. Keskeisesti näissä toimenpiteissä korostetaan luontokohteiden saavutettavuutta, tehokasta viestintää sekä monipuolisten hyvinvointipalvelujen tarjoamista.

Erityisesti kiinnittämällä huomiota luontoon perustuviin hyvinvointi- ja terveysvaikutuksiin, huomattiin, että helppo pääsy luontokohteisiin, vaikutuksellinen viestintä ja monipuoliset hyvinvointipalvelut ovat keskeisiä tekijöitä alueen kestävän luontomatkailun kehittämisessä. Tämä tarkoittaa, että matkailijoiden ja retkeilijöiden on mahdollista saavuttaa luonnon positiiviset vaikutukset helposti ja saumattomasti. Lisäksi tehokas viestintä ja tiedonvälitys ovat keskeisiä välineitä, joiden avulla voidaan levittää tietoa luonnon hyvinvointivaikutuksista ja ohjata kävijöitä hyödyntämään niitä parhaalla mahdollisella tavalla.

Luontokohteiden saavutettavuus nousi edelleen yhtenä tärkeimpänä tekijänä puhuttaessa hyvinvointi- ja terveysvaikutuksista. Yksi kyselyn vastaajistakin totesi, että pelkästään luontoon meneminen on hyvinvointiteko itsessään. Jotta mahdollisimman moni menisi ja pääsisi luontoon, tulee sen olla helposti saavutettavissa kaikille. Erityisesti henkilöt, joille lähiluonto ei ole tuttu saattavat kaivata yhteisiä kuljetuksia ja selkeitä opasteita ja mahdollisesti jopa ohjattua palvelua kohteessa.

Tästä päästäänkin seuraavaan teemaan, joka kyselyssä nousi esille eli hyvinvointia tukevat palvelut kohteessa. Keskittyen erityisesti hyvinvointiin ja terveysvaikutuksiin palvelut saavat tietynlaisia ominaispiirteitä. Esimerkiksi työhyvinvointipäivät luonnossa tai uudenlaiset kurssit ja palvelut yhteistyössä esimerkiksi lääkäreiden tai liikuntaneuvojien kanssa. Uusien palveluiden ja tuotteiden tuotteistaminen ja luovuuden käyttäminen avaa varmasti uudenlaisia palveluita hyvinvoinnin ja terveysvaikutusten pariin luonnossa.

Viimeisenä teemana kyselyssä esiin nousi viestintä ja sen tärkeys. Viestinnässä tulisi korostaa luonnon puhtautta ja turvallisuutta, sekä kohteiden kestävää käyttöä. Alueita voisi markkinoida erilaisilla hyvinvointikampanjoilla ja lähtemällä mukaan valtakunnallisiin trendikkäisiin kampanjoihin. Tärkeää on lanseerata näkyvästi palveluita ja tuotteita, jotta ne saavuttavat

mahdollisimman suuren kävijämäärän. Kuviossa 13 on kattavasti jaoteltu kyselyn vastaukset eri osa-alueisiin.

Kuvio 13. Post-it -lapuilla hahmotelmaa vastauksista hyvinvoinnin ja terveystieteiden lisäämiseksi

9. Keitä verkostoon pitäisi kuulua?

Verkostoon tulisi kuulua monipuolinen joukko erilaisia tahoja ja toimijoita, jotka voivat yhdessä edistää kestävän luontomatkojen tavoitteita Kanta- ja Päijät-Hämeessä.

Tutkimus, kehittäminen ja oppilaitokset: Esimerkiksi LUKE eli Luonnonvarakeskus ja Helsingin yliopiston Lammin biologinen asema tuovat verkostoon mukanaan tutkimustietoa ja asiantuntemusta, joka voi auttaa kehittämään luonnon vaikutusten ymmärtämistä ja hyödyntämistä. Toisena tutkimus-, kehitys-, ja innovaatiotoiminta eli TKI. Näiden avulla voidaan saada uusia innovatiivisia ratkaisuja alueen edistämiseksi. Myös muut oppilaitokset, mikäli heidät koetaan tärkeäksi mukaan verkostoon.

Matkailun alueorganisaatiot: Matkailun alueorganisaatioiden vastuulla pitkälti on alueen markkinointi, joten he luonnollisesti ovat oleellisessa roolissa verkostossa. Näkyvyyden lisääminen markkinoinnin avulla, yhteistyö alueen muiden sidosryhmien kanssa ja alueen jatkuva kehittäminen.

Yritykset ja yrittäjät: Yritykset ovat tärkeitä toimijoita, sillä he tarjoavat luontokohteissa palveluita ja kokemuksia. Heidän tarjoamansa monipuoliset palvelut voivat houkutella erilaisia matkailijoita ja rikastuttaa alueen luontomatkailutarjontaa. Yritykset voivat toimia kestävän luontomatkailun esimerkkinä harjoittamalla vastuullista ja ympäristöystävällistä liiketoimintaa.

Kunnat ja maakuntaliitot ja muut julkiset toimijat: Kuntien ja maakuntaliittojen edustalla on merkittävä rooli päätöksenteossa ja aluekehityksessä.

Virkistysalueyhdistykset, järjestöt ja muut yhdistykset: Virkistysalueyhdistykset ovat usein vastuussa alueiden ylläpidosta ja kehittämisestä, joten niiden osallistuminen voi auttaa varmistamaan kohteiden saavutettavuuden ja laadun. Erilaiset järjestöt ja yhdistykset voivat tuoda mukanaan eri kohderyhmien näkökulmia ja tarpeita, jolloin verkosto voi paremmin kohdentaa toimenpiteitä eri käyttäjäryhmille. Luontomatkailuun liittyviä yhdistyksiä on monia, joista jokainen voi miettiä olisiko heidän tärkeä olla mukana verkostossa.

Asukkaat ja käyttäjät: On tärkeää muistaa kuunnella myös paikallisia ja heidän näkökulmiaan. Alueen asukkailla ja käyttäjillä on arvokasta tietoa ja näkemystä siitä, mitä tarpeita ja odotuksia heillä on luonnon hyvinvointi- ja terveysvaikutuksia kohtaan.

10. Yhteenveto

Yhteenvetona kyselyn tuloksista voidaan päätellä, että Kanta- ja Päijät-Hämeen luontomatkailun ja virkistysverkoston merkitys kehitykselle on korostunut. Alueelle nähdään valtava potentiaali luontomatkailulle ja virkistyskäytölle, mutta erityisesti viestinnässä, sidosryhmäyhteistyössä ja saavutettavuudessa havaitaan parantamisen tarvetta. Verkoston rooli nähdään ratkaisuna näiden näkökohtien kehittämiseen.

Kanta- ja Päijät-Hämeen luontokohteisiin tunnistettiin uusia potentiaalisia kävijäkohderyhmiä, jotka voisivat innostaa verkostoa käynnistämään yhteisiä kehityshankkeita. Esimerkiksi reittien monipuolistaminen, saavutettavuuden parantaminen ja palvelujen tarjoaminen kohteissa voivat houkutella alueelle uusia käyttäjiä ja vahvistaa sen asemaa luontomatkailun kärkikohteena.

Kyselyn perusteella alueelle hahmoteltiin uusia kävijäkohderyhmiä, jotka ovat esteettömiä palveluita tarvitsevat, helppoa retkeilyä arvostavat, talviretkeilijät, urheiluaktiviteetteja harrastavat, kansainväliset matkailijat ja suuremmista lähikaupungeista saapuvat matkailijat. Tunnistamalla näitä kohderyhmiä, voidaan verkostossa lähteä kehittämään luontomatkailua ja luonnon virkistyskäyttöä näitä kävijäryhmiä mielessä pitäen.

Lähteet

Kuusisto, K. (2019). Evon retkeilyalueen kävijätutkimus 2018.

Liite 1.

Kanta- ja Päijät-Hämeen luonnon virkistyskäyttö ja luontomatkailu

Tervetuloa vastaamaan Kanta- ja Päijät-Hämeen luonnon virkistyskäyttöä ja luontomatkailua koskevaan lyhyeen kyselyyn.

Kanta- ja Päijät-Hämeessä on paljon luontotarjontaa: Liesjärven ja Torronsuon kansallispuistot, Aulangon luonnonsuojelualue ja kansallinen kaupunkipuisto, Evon retkeilyalue sekä monia muita hienoja luonto- ja retkeilykohteita. Ajankohtaisia teemoja ajassamme ovat kestävyys, luonnon tuottamat ekosysteemipalvelut, luonnossa liikkumisen monipuoliset mahdollisuudet, luonnon hyvinvointi- ja terveysvaikutukset sekä luontomatkailupalvelut.

Kysely on laadittu Evon uusi aika-hankkeen ja Metsähallituksen Luontopalvelujen yhteistyönä.

Vaikuta ja vastaa, kysely on avoinna 16.6. saakka.

Kiitos osallistumisesta.

Required

1.Nimi

2.Organisaatio/yritys

3.Osoite

4.Puhelinnumero

5.Sähköpostiosoite

6.Toimialasi?

Select your answer

7.Mikäli vastasit edelliseen jokin muu, niin kerro toimialasi tähän.

8. Onko sinun mielestäsi Kanta- ja Päijät-Hämeen luonnossa liikkumisen, virkistyskäytön ja luontomatkaillen toimijoiden verkosto tarpeellinen?

☐

2 2 2 2 ä ä ä ä ä

☐

2 2 ä ä

9. Mikäli vastasit edelliseen "Kyllä", tarkentaisitko miksi verkosto olisi tarpeellinen. Mikäli taas vastasit "Ei" tarkentaisitko tätäkin.

10. Tämän vuoden koollekutsuja on Metsähallitus. Koollekutsuja voisi vaihtua vuosittain. Onko yrityksesi/organisaatiosi valmis toimimaan koollekutsujana jonain vuonna?

☐

Kyllä

☐

Ei

☐

En osaa sanoa

11. Miten usein verkoston pitäisi mielestäsi kokoontua?

Select your answer

12. Mikäli vastasit edelliseen "Muu, mikä?", tarkentaisitko tähän.

13. Pitäisikö mielestäsi perustaa eri teemaisia alaryhmiä?

☐

Kyllä (Tarkenna seuraavaan kysymykseen)

☐

Ei

14. Mikäli vastasit edelliseen "Kyllä", tarkentaisitko minkälaisia teemallisia alaryhmiä.

15. Mitä seuraavia asioita verkostossa pitäisi mielestäsi edistää? Valitse 3 tärkeintä.

Please select at most 3 options.

☐

Viestintä ja tiedonvälitys

☐

Yhteishankkeet

☐

Eri teemojen tavoitteellinen yhteinen kehittäminen

☐

Rahoituksen hankkiminen

☐

Yhteistyön edistäminen oppilaitosten kanssa

☐

Luontoon liittyvien palveluiden kehittäminen

☐

Joku muu, (Täydennä seuraavaan)

16. Mikäli valitsit edellisessä kohdassa "Joku muu", täydentäisitkö tähän vastaustasi.

17. Minkä tyyppisiä uusia kävijäkohderyhmiä voisi löytää Kanta- ja Päijät-Hämeen luontokohteisiin?

Perustele miksi.

18.Minkälaista liike/yritystoimintaa ja kehittämistä kaivattaisiin Kanta- ja Päijät-Hämeen luontokohteille?

19.Mitä sinun organisaatiosi tekee tällä hetkellä Kanta- ja Päijät-Hämeen luonnon virkistyskäytön tai luontomatkailun kehittämiseksi?

20.Mitä toimenpiteitä sinun organisaatiosi edistää seuraavan vuoden aikana koskien luonnon virkistyskäyttöä ja luontomatkailua Kanta- ja Päijät-Hämeessä?

21.Mitä tunnistettuja kehittämistarpeita Kanta- ja Päijät-Hämeen alueella on luontokohteisiin liittyen? Valitse 3 tärkeintä.

Please select at most 3 options.

- ☐ Kulkuyhteydet, muuten kuin yksityisautolla (esim. julkinen liikenne, kimppakyytipalvelut, latauspisteet)
- ☐ Reitistöt (esim. eri käyttäjäryhmät, reittiyhteydet)
- ☐ Opasteet (esim. opastaulut, viitat)
- ☐ Maastopalvelut (esim. laavut, nuotiopaikat)
- ☐ Palveluiden esteettömyys
- ☐ Yrittäjien tuottamat palvelut. (Esim. majoitus, ohjelmapalvelut, välinevuokraus)
- ☐ Viestintä sosiaalisen median kanavissa

22.Millä toimenpiteillä Kanta- ja Päijät-Häme voisi nousta kestävän luontomatkailun valtakunnalliseksi kärkikohteeksi?

23.Millä toimenpiteillä voisimme lisätä luonnon hyvinvointi- ja terveysvaikutuksia uusille kohderyhmille?

24.Keitä verkostoon pitäisi kuulua?

25.Jäikö kyselystä mielestäsi huomioimatta jokin tärkeä osa-alue? Tähän voit vapaasti vielä lisätä ajatuksiasi. Kiitos ajastasi!